

**ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА
СЪРВИСИЗ**

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2017 г.

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ

Съдържание

Обща информация.....	i
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
1. Корпоративна информация	3
2.1. База за изготвяне.....	3
2.2. Обобщение на съществени счетоводни политики	3
2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения	7
2.4. Промени в счетоводна политика и оповестяване	7
3. Разходи.....	9
3.1. Разходи за суровини, материали и външни услуги	9
3.2. Разходи за персонала	9
3.3. Други разходи.....	10
3.4. Разходи за данъци от печалбата	10
4. Вземания	10
5. Парични средства и парични еквиваленти	10
6. Други задължения	11
7. Оповестяване на сделките със свързани лица	11
8. Финансови инструменти	11
9. Събития след датата на баланса	12

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ

Обща информация

Пълномощници

Стамен Митков Попов
Христо Василев Трунчев
Ивана Димитрова Перчева
Десислава Михайлова Узунова

Адрес

кв. Красно село, бул. Акад. Иван Евстатиев Гешов № 44 ет. 3
София 1618
България

Обслужваща банка

Ситибанк Европа АД, клон България
Бул. Ситняково 48, ет.10
Сердика Офиси
София 1505
България

Райфайзенбанк (България) ЕАД
бул. "Никола Вапцаров" 55
София 1407
България

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

За годината, приключваща на 31 декември 2017 г.

Разходи	Бележки	2017 хил. лв.	2016 хил. лв.
A		1	2
1. Разходи за суровини, материали и външни услуги	3.2	133	205
2. Разходи за персонала	3.3	4,798	8,485
3. Други разходи	3.4	4,943	9,834
Общо разходи (1 + 2 + 3)		9,874	18,524
5. Счетоводна загуба (общо приходи – общо разходи)		(9,874)	(18,524)
6. Разходи за данъци от печалбата	3.5	-	-
7. Загуба след данъци (5-6)		(9,874)	(18,524)
Всичко (Общо разходи + 5)		-	-

Приходи	Бележки	2017 хил. лв.	2016* хил. лв.
Б		1	2
1. Други приходи		-	-
Общо приходи от оперативна дейност		-	-
Всичко (Общо приходи)		-	-

*През 2017 година Търговското представителство решава да класифицира статия Други приходи като движение в Собствения капитал – статия сметка на Принципала. Рекласификацията е отразена в 2016 г.

Пълномощник:

/Стамен Попов/

Пълномощник:

/Ивана Перчева/

Съставител:

Търнст и Янг България ЕООД.

/Найден Костадинов, съдружник/

Финансовият отчет на ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ за годината, приключваща на 31 декември 2017 г., е одобрен за издаване на 29 юни 2018 г. Бележките са неразделна част от финансовия отчет.

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

Към 31 декември 2017 г.

Активи	Бележки	2017 хил. лв.	2016 хил. лв.	Пасиви	Бележки	2017 хил. лв.	2016* хил. лв.
A		1	2	Б		1	2
Б. Текущи (краткотрайни) активи				А. Собствен капитал			
				1. Сметка на Принципала, нетно от загуба от предходни години	7	10,579	16,473
I. Вземания :	4	55	492	2. Текуща загуба		(9,874)	(18,524)
II. Парични средства	5	822	1,201	Общо за раздел А:		705	(2,051)
Общо за раздел Б:		877	1,693	Б. Задължения	6	172	3,744
Сума на актива		877	1,693	до 1 година	6	172	3,744
				Общо за раздел Б :		172	3,744
				Сума на пасива (А + Б)		877	1,693
				Сума на пасива (А + Б)		877	1,693

*През 2017 година Търговското представителство решава да класифицира статия Други приходи като движение в Собствения капитал – статия сметка на Принципала. Рекласификацията е отразена в 2016 г.

Пълномощник:

/Стамен Попов/

Пълномощник:

/Ивана Перчева/

Съставител:

Търнст и Янг България ЕООД
 /Найден Костадинов, съд. № 11/

Финансовият отчет на ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ за годината, приключваща на 31 декември 2017 г., е одобрен за издаване на 29 юни 2018 г. Бележките са неразделна част от финансовия отчет.

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. Корпоративна информация

Търговско представителство Новартис Фарма Сървисиз („Новартис“ или „Търговското представителство“) е вписано в търговския регистър на Българската Търговско-Промислена Палата (БТПП) с Решение 0000047298 от 29 май 1992 г., с ЕИК 121251779 и със седалище и адрес на управление: гр. София 1612, кв. Красно село, бул. Акад. Иван Евстатиев Гешов № 44 ет. 3. Търговското представителство се управлява и представлява от Стамен Попов, Христо Трунчев, Ивана Перчева и Тодор Милков („Пълномощници“). Принципалът на Търговското представителство е АГ „НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ“, Швейцария („Принципал“), дружество, регистрирано съгласно законодателството на Швейцария.

Основната дейност на Търговското представителство е да извършва рекламни и маркетингови дейности от името на и за сметка на АГ „НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ“, Швейцария.

Годишният финансов отчет на Търговското представителство за годината, приключваща на 31 декември 2017 г., е одобрен от Представляващите на 29 юни 2018 г.

Средносписъчният брой на персонала на Новартис за 2017 г. е 4 служители.

2.1. База за изготвяне

Приложеният финансов отчет е изготвен на база историческа цена. Финансовият отчет е представен в български лева (лв.) и всички суми са закръглени в хиляди (хил. лв.).

Изявление за съответствие

Годишният финансов отчет на Търговското представителство е изготвен в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС) и Закона за счетоводството (ЗСЧ), приложими в България, като са използвани облекчения за малко предприятие съгласно чл. 29 ал. 6 от ЗСЧ.

Към 31 декември 2017 г. Търговското представителство отговаря на критериите за малко предприятие, тъй като не надвишава показателите за балансова стойност на активите и нетни приходи от продажба за тази категория, посочени в чл. 19, ал. 3 от ЗСЧ.

2.2. Обобщение на съществени счетоводни политики

Приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху стойността на отчетените активи и пасиви и оповестяването на условните активи и пасиви към датата на баланса, както и върху приходите и разходите, отчетени за периода. Въпреки че оценките са базирани на най-добрата преценка на ръководството за текущи събития и действия, действителните резултати могат да се различават от направените приблизителни счетоводни оценки.

Справедлива стойност на финансовите инструменти

Когато справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, отчетени в баланса, не може да бъде получена от активни пазари, тя се определя чрез използване на техники за оценяване, включително модела на дисконтираните парични потоци. Входящата информация в тези модели се получава от подлежащи на наблюдение пазари, където това е възможно, но когато това не може да бъде направено, за определянето на справедливите стойности се изисква определена степен на преценка. Преценката включва разглеждане на входяща информация като например ликвиден риск, кредитен риск и променливост. Промените в предположенията за тези фактори могат да се отразят на отчетената справедлива стойност на финансовите инструменти.

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Сделки в чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева и това е функционалната валута и валутата на представяне на Търговското представителство. Сделките в чуждестранна валута се отразяват първоначално във функционалната валута по обменния курс на датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути, се преизчисляват във функционалната валута. Немонетарните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута, се превръщат във функционална валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка.

Финансови активи

Първоначално признаване и последваща оценка

Първоначално признаване

Финансовите активи се класифицират, както е по-уместно: като заеми и вземания, инвестиции, държани до падеж или като финансови активи на разположение за продажба. Финансовите активи първоначално се признават по справедливата им стойност.

Търговското представителство класифицира финансовите си активи след първоначалното им признаване и в края на всеки отчетен период преразглежда класификацията на тези активи, за които това е позволено и уместно.

Последващо оценяване

Оценяването на финансови активи зависи от тяхната класификация, както следва:

Вземания

Вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното им признаване, вземанията се оценяват по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективния лихвен процент, намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява като се вземат предвид всички премии и отстъпки при придобиването, както и таксите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент и разходите по сделката. Печалбите и загубите от вземания се признават в отчета за приходите и разходите, когато вземанията бъдат отписани или обезценени, както и чрез процеса на амортизация.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти представляват парични средства по банкови сметки в лева и евро с първоначален падеж от три месеца или по-малко, както и пари на каса.

Обезценка на финансови активи

Към всяка отчетна дата Търговското представителство прави преценка дали съществуват обективни доказателства, че даден финансов актив или група от финансови активи може да е обезценена. Обезценка е налице, ако едно или повече събития, които са възникнали след първоначалното признаване на актива ("събитие за понесена загуба"), и то оказва влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив или групата от финансови активи, които могат да бъдат надеждно оценени. Доказателствата за обезценка могат да включват индикации, че длъжници или група от длъжници изпитват сериозни финансови затруднения, неизпълнение или просрочие при изплащането на лихвите или главницата, вероятност да изпаднат в несъстоятелност или друга финансова реорганизация, и, когато съществуват очевидни данни, че е налице измеримо намаление в очакваните бъдещи парични потоци, като например промени в просрочията или икономически условия, които са съпоставими с неизпълнения.

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

По отношение вземанията, Търговското представителство първо оценява дали съществуват обективни доказателства, че вземанията няма да бъдат събрани. Ако такива доказателства съществуват, вземанията се отписват до тяхната възстановима стойност, като разликата се отчита като загуба от обезценка.

Финансови пасиви

Първоначално признаване

Финансовите пасиви се класифицират като финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, като заеми и задължения, или като деривативи, конструирани като хеджиращи инструменти в ефективен хедж, както е по-уместно. Търговското представителство определя класификацията на финансовите си пасиви при първоначалното им признаване.

Финансовите пасиви се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия пасив.

Последваща оценка

Последващата оценка на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както следва:

Други задължения

Другите задължения се състоят от задължения към персонала и други краткосрочни задължения. Другите задължения се отчитат по справедливата стойност на задължението, което ще бъде платено в бъдеще за получени стоки или услуги, фактурирани или не на Търговското представителство.

Провизии

Провизии се признават, когато Търговското представителство има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития; има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи; и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Когато Търговското представителство очаква, че някои или всички провизии ще бъдат възстановени, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато това е практически сигурно.

Доходи на персонала

Търговското представителство има законово задължение да изплаща краткосрочни възнаграждения на персонала под формата на заплати, социални осигуровки, платен годишен отпуск, платен отпуск по болест и задължения за данък върху доходите на физическите лица, съгласно действащото законодателство.

Краткосрочни доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала под формата на възнаграждения, бонуси и плащания за социално осигуряване (платими в рамките на 12 месеца след края на периода, когато служителите са оказали услугата или са спазили поставените срокове и изисквания) се признават за разходи в отчета за приходите и разходите за периода, когато услугата е била извършена или изискванията за тяхното приемане са били спазени и като краткосрочен пасив (намален с всички вече изплатени суми и дължими намаления) по тяхната недисконтирана стойност.

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

2.2. Обобщение на съществени счетоводни политики (продължение)

Доходи на персонала (продължение)

Задълженията на Търговското представителство за социално и здравно осигуряване се признават за текущ разход и пасив по тяхната недисконтирана стойност заедно със съответните доходи и в периода на съответния приход, към който се отнасят. Към всяка отчетна дата, Търговското представителство отчита очакваните разходи за натрупващите се компенсиреми отпуски, като тази сума се очаква да бъде платена в резултат от неизползваните права. Начислява се провизия за настоящи задължения, произлизащи от неизползвани права.

Доходи при пенсиониране

Съгласно българското трудово законодателство, българските работодатели са задължени да изплащат обезщетения при пенсиониране на своите служители. Търговското представителство е задължено да изплати на своите служители обезщетение при тяхното пенсиониране в размер от 2 до 6 брутни заплати в зависимост от продължителността на трудовата им заетост (по-малко или повече от 10 години, съответно). Ръководството на Търговското представителство е на мнение, че начисляването на провизия за доходи при пенсиониране няма да има съществен ефект върху финансовите отчети на Търговското представителство и затова не е начислило такава. През 2018 г. Търговското представителство ще направи допълнителна оценка на необходимостта от начисляване на провизия за обезщетения при пенсиониране.

Лизинг

Определянето на това дали дадено споразумение е (или съдържа) лизинг се базира на същността на споразумението в началото на лизинга. Споразумението е или съдържа лизинг, ако изпълнението му зависи от употребата на конкретен актив или активи и споразумението дава правото за употреба на актива или активите, дори ако това право не е изрично упоменато в споразумението.

Търговско представителство като лизингополучател

Лизингът се класифицира като финансов или оперативен при негово възникване. Лизинг, който прехвърля в значителна степен всички рискове и ползи, свързани със собствеността към Търговското представителство, се класифицира като финансов лизинг.

Финансовите лизинги се капитализират в началото на лизинга по справедливата стойност на лизинговото имущество на датата на стартирането или, ако е по-ниска по настоящата стойност на минималните лизингови вноски. Лизинговите вноски се разпределят между финансови разходи и намаление на задължението по лизинга, така че са се постигне постоянен лихвен процент върху оставащото салдо на задължението. Финансовите разходи се признават във финансовите разходи в отчета за всеобхватния доход.

Лизинговият актив се амортизира за срока на полезния живот на актива. Ако, обаче, не съществува разумна степен на сигурност, че Търговското Представителство ще придобие собствеността в края на срока на лизинга, активът се амортизира върху по-краткия от очаквания срок на полезен живот на актива и срока на лизинга.

Плащанията по оперативни лизинги се признават като оперативни разходи в отчета за всеобхватния доход на линейна база за срока на лизинга.

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

2.2. Обобщение на съществени счетоводни политики (продължение)

Корпоративно подоходно облагане и данък върху добавената стойност

Търговското представителство не извършва икономическа дейност и не подлежи на корпоративно подоходно облагане и данък върху добавената стойност в България.

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет на Дружеството изисква ръководството да прави преценки, приблизителни оценки и предположения, които имат влияние върху отчетените суми на приходите, разходите, активите и пасивите, както и върху оповестяването на условните задължения към датата на отчитане. Всяка несигурност по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, обаче, би могла да доведе до резултати, които да изискват в бъдеще съществена корекция в балансовата стойност на засегнатите активи и пасиви.

През 2017 г. Ръководството на Търговското представителство решава да рекласифицира Други приходи в Отчета за всеобхватния доход като движение в Собствения капитал, сметка на Принципала. Като резултат от промяната в оповестяването финансовите отчети предоставят по-надеждна и релевантна информация.

2.4. Промени в счетоводна политика и оповестяване

Промени в счетоводното представяне на парични средства, трансферирани от Принципала

Характер на промяната

В Отчета за всеобхватния доход за 2016 г. съществува статия Други приходи – приходи от финансиране. Тя се формира в резултат на всички разходи, възстановени от Принципала в размер на 18,524 хил. лв. Тази сума съответства на разходите, начислени от Търговското представителство през 2016 г.

През 2017 г. Търговското представителство рекласифицира Други приходи в Отчета за всеобхватния доход като текуща загуба. В Отчета за Финансовото състояние, текущата загуба следва да се представи в частта на Капитала заедно със Сметка на Принципала.

Ръководството счита, че в резултат от промяната в представянето финансовите отчети предоставят по-надеждна и релевантна информация.

Причина за промяна

Съгласно чл. 24 ал. 2 от Закона за насърчаване на инвестициите, Търговското представителство не е юридическо лице и не може да извършва стопанска дейност в България. Следователно то не генерира приходи от оперативна дейност, тъй като не извършва такава. В допълнение, бизнес логиката, на база която Търговското представителство е установено е да действа като продължение на неговия Принципал и да не извършва икономическа дейност, която да генерира приходи. Освен това възникналите през годината разходи в Търговското представителство са възстановени от Принципала. В допълнение те са свързани с промоционални и маркетингови дейности, извършени от и за сметка на Принципа. В замяна, той трансферира средства към Търговското представителство, за да може то да покрие своите задължения към доставчици.

**ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ**

2.3. Промени в счетоводна политика и оповестяване (продължение)

Промени в счетоводното представяне на парични средства, трансферирани от Принципала (продължение)

С оглед на гореизложеното, Ръководството счита, че няма основание за представяне на сумата, трансферирана от Принципала, като приход в Отчета за всеобхватния доход, тъй като не отговаря на дефиницията за приход. Всички разходи възникнали в Търговското представителство във връзка с извършената икономическа дейност са представени като разходи в Отчета за всеобхватния доход. Тъй като Търговското представителство по своята икономическа същност не извършва стопанска дейност, то не генерира приходи. Всички начислени през годината разходи следва да формират счетоводна загуба. Освен това средствата, трансферирани от Принципала се представят в статия Сметка на Принципала.

Ефектът от рекласифицирането на средствата, трансферирани от Принципала върху Отчета за финансовото състояние към 31 декември 2016 г., Отчета за всеобхватния доход за годината, приключваща на 31 декември 2016 г. е представен, както следва:

Равнение на Отчета за всеобхватния доход

Разходи	2016 хил. лв.	Рекласификация	2016 хил. лв. Рекласифициран
А	1		2
1. Разходи за суровини, материали и външни услуги	205	-	205
2. Разходи за персонала	8,485	-	8,485
3. Други разходи	9,834	-	9,834
Общо разходи (1 + 2 + 3)	18,524	-	18,524
5. Счетоводна загуба (общо приходи – общо разходи)	-	-	(18,524)
6. Разходи за данъци от печалбата	-	-	-
7. Загуба след данъци (5-6)	-	-	(18,524)
Всичко (Общо разходи + 5)	18,524	-	-

Приходи	2016 хил. лв.	Рекласификация	2016* хил. лв. Рекласифициран
Б	1		2
1. Други приходи	18,524	(18,524)	-
Общо приходи от оперативна дейност	18,524	(18,524)	-
Всичко (Общо приходи)	18,524	(18,524)	-

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

2.3. Промени в счетоводна политика и оповестяване (продължение)

Промени в счетоводното представяне на парични средства, трансферирани от Принципала (продължение)

Равнение на Отчета за финансовото състояние

Активи	2016 хил. лв.	Реклас ификац ия	2016 хил. лв. Рекласи фициран
A			
Б. Текущи (краткотрайни) активи			
		-	
I. Вземания :	492		492
II. Парични средства	1,201	-	1,201
Общо за раздел Б:	1,693	-	1,693
Сума на актива	1,693	-	1,693

Пасиви	2016 хил. лв.	Рекласи фикация	2016 хил. лв. Рекласи фициран
Б			
А. Собствен капитал			
1. Сметка на Принципала нетно от загуба от предходни години	(2,051)	18,524	16,473
Текуща загуба	-	(18,524)	(18,524)
Общо за раздел А:	(2,051)	-	(2,051)
Б. Задължения	3,744		3,744
до 1 година	3,744		3,744
Общо за раздел Б :	3,744	-	3,744
Сума на пасива (А + Б)	1,693	-	1,693

3. Разходи

3.1. Разходи за суровини, материали и външни услуги

Офис консумативи

2017	2016
хил. лв.	хил. лв.
133	205
133	205

3.2. Разходи за персонала

Разходи за заплати

Разходи за социално и здравно осигуряване

2017	2016
хил. лв.	хил. лв.
4,449	7,938
349	547
4,798	8,485

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

3.3. Други разходи

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Пътувания и промоционални разходи	3,810	7,931
Подбор и обучение	415	189
Разходи за маркетинг и реклама	292	665
Правни услуги	226	117
Наем	150	655
Телекомуникационни услуги	119	202
Валутни разлики	15	15
Банкови такси	6	11
Други	(90)	49
	4,943	9,834

3.4. Разходи за данъци от печалбата

Търговското представителство не извършва икономическа дейност и не подлежи на корпоративно подоходно облагане.

4. Вземания

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания от доставчици по аванси	39	71
Разходи за бъдещи периоди	4	288
Подотчетни лица	4	133
Други вземания	8	-
	55	492

Търговското представителство счита, че всички негови вземания са напълно събираеми. Затова не са признати обезценки на вземания към 31 декември 2017 и 31 декември 2016 г.

5. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти към 31 декември 2017 г. и 2016 г. включват парични средства в брой и в разплащателни сметки.

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Разплащателни сметки в лева	722	859
Разплащателни сметки във валута	100	332
Парични средства в брой	-	10
	822	1,201

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

6. Други задължения

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения към персонала	23	1,611
Други задължения	149	2,133
	<u>172</u>	<u>3,744</u>

Други задължения включват разходи, отнасящи се за 2017 г., начислени на база на подписани договори и получени фактури през 2018 г.

7. Оповестяване на сделките със свързани лица

Следните дефиниции се прилагат във връзка с установяването на свързаните с Търговското представителство лица за годината, приключваща на 31 декември 2017 г.:

Свързани лица

Взаимоотношение

АГ Новартис Фарма Сървисиз, Швейцария

Компания – Майка (Принципал)

Представената по-долу таблица обобщава салдата между Търговското представителство и свързаното лице към 31 декември 2017 г. и 2016 г.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Текуща сметка на Принципала, нетно от загуба от предходни години	10,579	16,473
	<u>10,579</u>	<u>16,473</u>

Условия на сделките със свързани лица

Салдата към края на годината са безлихвени. За салдата към свързани лица не са предоставени или получени гаранции. Транзакциите със свързани лица са извършени в нормалния ход на дейността на Търговското представителство.

8. Финансови инструменти

Финансовите инструменти на Новартис включват парични средства, дългосрочни и краткосрочни вземания, и други задължения и вземания и задължения от/към свързани лица. Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Търговското представителство, са валутен риск и ликвиден риск.

Финансовите пасиви на Търговското представителство включват финансови задължения към свързани лица. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране на дейността на Търговското представителство.

Основните рискове, пред които е изложено Търговското представителство са пазарен, кредитен и ликвиден. Ръководството извършва дейности по управление на финансовия риск, така че да идентифицира, измери и управлява риска в зависимост от прилаганите цели и политики за управление. Политиката, която ръководството на Търговското представителство прилага за управление на тези рискове, е обобщена по-долу.

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НОВАРТИС ФАРМА СЪРВИСИЗ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

8. Финансови инструменти (продължение)

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци от даден финансов инструмент ще варира поради промени в пазарните цени. Пазарните цени включват четири типа риск: лихвен риск, валутен риск и друг ценови риск, като риск на цената на собствения капитал и стоков риск. Финансовите инструменти, които биват засегнати от пазарния риск, включват заеми и привлечени средства

Лихвен риск

Лихвен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци от финансовите инструменти ще се измени поради промени в пазарните лихвени проценти. Търговското представителство не е изложено на подобен риск.

Валутен риск

Валутният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на дадена експозиция ще варират поради промени във валутните курсове. Търговското представителство сключва сделки, деноминирани в чужда валута, във връзка с получаване на финансиране и осъществяване на дейността си. Търговското представителство не използва никакви специални финансови инструменти за хеджиране на този риск.

Част от сделките на Търговското представителство са в евро и лева и тъй като българският лев е обвързан с еврото при фиксиран курс, валутният риск се счита за ограничен.

Кредитен риск

Кредитният риск произтича от вероятността насрещната страна да не изпълни своите задължения по отношение на финансови инструменти или търговски договор, водещи до финансова загуба. Търговското представителство не е изложено на подобен риск.

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Търговското представителство предполага осигуряване на финансиране на дейността основно посредством финансиране, предоставено от Принципала.

Ръководството на Търговското представителство съблюдава процеса и своевременните плащания като поддържа постоянно обновяване за информацията за бъдещите плащания.

Справедлива стойност на финансовите инструменти

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката.

Търговското представителство определя справедливата стойност на финансовите инструменти на база на наличната пазарна информация или ако няма такава, чрез подходящи модели за оценка.

9. Събития след датата на баланса

Не са настъпили значителни събития след датата на баланса, които да изискват оповестяване или корекция на финансовия отчет към 31 декември 2017 година.